

TARTALOM

SZERKESZTŐI ÜZENET	0. oldal
HAZAI AGRÁRGAZDASÁG	1. oldal
NEMZETKÖZI AGRÁRGAZDASÁG	8. oldal
STATISZTIKA	12. oldal
SZABÁLYOZÁSI, PÁLYÁZATI INFORMÁCIÓK	16. oldal
KIEMELT TÉMA - ENYHÜLÉS JELEI A SERTÉSVÁLSÁGBAN	19. oldal

Szerkesztői üzenet

Hullámok hátán

E cím a nyári szabadságok idején mindkét értelmében használatos. Én itt azonban sokkal inkább az árak hullámmására szeretnék utalni, mint a Balaton hús hullámaira.

A mezőgazdasági árak változása meghatározza a Takarékok ügyfeleinek életét. Legtöbbjük nem a hús habokat élvezi, hanem most is a telepen van, vagy éppen arat, szárít, betárol. Noha az árak változását leginkább csak követik, és nem befolyásolják, ezzel együtt is hasznos tájékozottnak lenniük azok alakulását illetően.

A Takarék Agrár Központ egyik fontos feladata e tájékoztatás és előrejelzés, amivel egyre több ügyfelünk él is. Arra, hogy hogyan tudunk közvetlenül is jövedelmet termelni ügyfeink számára, jó példa, hogy e sorok születésének napján is felhívott egyikük, és egyeztettük, hogy adott paraméterek mellett termését mikor, hogyan lenne célszerű értékesítenie. Ez az egyik olyan tényező, amivel a Takarék több mint bank, és több mint a többi bank.

Saját agrárszakmai műhelyünk révén olyan szolgáltatásokkal tudjuk igen jó adottságainkat magasabb szinten kihasználni az agrárium finanszírozásában, amelyeket a konkurencia nem kínál. Bár agrárszakértői bank modellünk több helyen is követőkre talált, ami minden bizonnyal munkánk elismeréseként is értelmezhető.

Üdvözlettel,

Fórián Zoltán

vezető agrárszakértő

Takarék Agrár Központ

Hazai agrárgazdaság

Növekedés előtt az agrárium hitelpiaca

Földhitelek húzzák majd az agrárhitelezést

A kedvezményes földhitel program jelentheti a mezőgazdasági hitelezés legfontosabb hajtóerejét a következő időszakban. A tavalyi fokozatos növekedés után az év első hónapjaiban ugyan visszaesett az agrár-élelmiszeripar hitelállománya, a növekedés azonban az év második felében újra beindulhat.

Míg az élelmiszeripari vállalkozások hitelállománya nőtt az idei első negyedévben, a mezőgazdasági társaságoké ugyanakkor csökkent – derült ki az Agrárgazdasági Kutatóintézet (AKI) jelentéséből. A mezőgazdasági és élelmiszeripari szereplők pénzügyi helyzetére irányuló felmérés eredményei szerint az egyéni gazdaságok teljes hitelállománya a 2015-ben tapasztalt fokozatos emelkedés után a 2016. január–márciusi időszakban 7,3 százalékkal csökkent. Így a teljes összeg 112,3 milliárd forintot ért el. Bár kisebb mértékben, de a társas agrárvállalkozások által felvett teljes kölcsönösszeg is csökkent, hitelek értéke az előző negyedévhez képest 3,8 százalékkal alacsonyabb, összesen 352 milliárd forint volt.

Az élelmiszeripar esetében az egyéni vállalkozók teljes hitelállománya 3,4 milliárd forinttal csökkent, és összesen négy milliárd forint volt 2016 első negyedévében. Ezzel szemben a társas vállalkozások hitelállománya mintegy 3,2 százalékkal, 380,6 milliárd forintra nőtt.

Az AKI szakértői szerint a tavalyi növekedést az uniós forrásokon túl elsősorban a növekedési hitelprogram (nhp) ösztönözte. Idén várhatóan a földhitel programhoz kapcsolódó kedvezményes hitelfelvételi lehetőség lesz majd a legnagyobb hajtóerő. Bár az első negyedéves adatokban még nem látszik a Magyar Fejlesztési Bank (MFB) által nyújtott kedvezményes finanszírozás, az év második felében minden bizonnyal jelentősebb növekedést hoz majd a hitelállományban – emelték ki. A földhitel program mellett további ösztönző lehet a jegybank piaci hitelprogramja is. Az nhp harmadik szakaszában felvehető hitelek a beruházási hitelfelvételt erősíthetik, a forgóeszközhiteleket pedig várhatóan egyre inkább az MFB kedvezményes hitelprogramjaiból finanszírozzák a termelők.

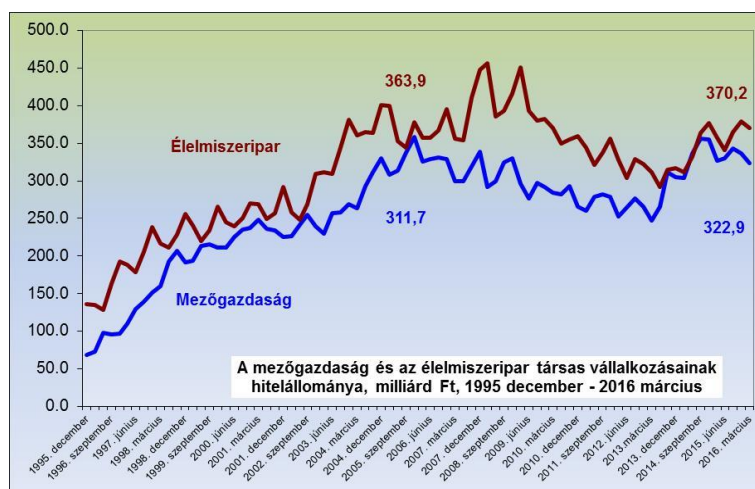
Az első negyedévben a mezőgazdasági és élelmiszeripari ágazat vállalkozásaihoz kihelyezett kedvezményes hitelek állománya 35 milliárd forintot tett ki. A legtöbb ilyen hitel a társas vállalkozásokhoz jutott el, az egyéni gazdaságok csak kis számban éltek a lehetőséggel. Évről-évre emelkedik ugyanakkor az Agrár Széchenyi Kártya népszerűsége. A mezőgazdasági és az élelmiszeripari szereplők kicsivel több mint 50 milliárd forint értékben igényeltek ilyen típusú kölcsönt idén, ebből ténylegesen 3789 szerződést kötöttek meg 28,2 milliárd forint értékben, ami csaknem a kétszerese az egy évvel korábbi értéknek. A mezőgazdasági cégek az nhp keretein belül 140,5 milliárd forintot vettek igénybe. Az élelmiszeripari vállalkozásoknál a jegybanki program keretein belül fennálló hitelek állománya jelentősen elmarad a mezőgazdaságétól, értéke 63,1 milliárd forint volt március végén. (Forrás: magyaridok.hu)

Takarék Agrár Központ kommentár, előrejelzés

Bár az első negyedéves adatok még nem támasztják alá – a Takarékné Agrár Központ véleménye szerint - idén jelentősen fog bővülni a mezőgazdasági hitelállomány. E mögött nem csak a földprogram hitelkihelyezései, hanem a pályázatokkal támogatott

fejlesztések is állnak. A mezőgazdasági géplízing piacon már látszik a növekedés. Ott az első negyedévben 7 százalékos volt az állománybővülés. Ebben persze fontos szerepe volt az nhp-nak. Ez még akkor is jelzés értékű, ha a lízing a hitelek rovására válik népszerűbbé.

Az élelmiszeripari hitelállományban is fordulatra számítunk. A futó pályázati program igen magas szintű kihasználása mutatja, hogy a mikro-, kis- és közepes vállalkozások hitelképes csoportja felismerte a vissza nem térő lehetőséget a támogatott fejlesztésre. Ezek a beruházások az év vége felé el is fognak kezdődni, ami meg fogja dobni a hiteligényt is.

Forrás: MNB

A szabályozásnak reagálni kell a piaci változásokra

Jön a magyar kenyérszigor - eltűnik a gagyi a polcokról

A párizsik után a kenyereknél is rendet csinálnak: ehetőbb, tartalmasabb pékárukat kapunk. A sőt azonban csak később tiltják ki a kenyerekből.

Július közepén lépett életbe a virslirendelet, amely a jövőben magasabb hústartalmat ír elő egy sor terméknek. A hústermékek után a kenyereknél és pékáruknál is jön az új szabályozás, amely átírja a Magyar Élelmiszerkönyv kenyér- és pékáru fejezetét. Ennek eredményeként a korábbinál tartalmasabb, jobb termékek jutnak majd el a polcokra.

Ősszel jelenik meg a szabályozás

A kenyérrendelet tervezete az idei év elején megjelent, és várhatóan 2016. október második felében léphet hatályba az új szabályozás. Innentől számított 6 hónapon belül kell jönniük a megújított termékeknek. "Az előírás célja a rossz, gyenge minőségű élelmiszerek visszaszorítása. Továbbá garantálja, hogy az előírásokat betartva és megfelelő szakértelemmel elkészítve, jó minőségű termékek készülhessenek" – közölte az agrártárca. A szabályozás felsorolja a védett elnevezésű termékeket, többek között a mákos kalácsot, császárszemlét, fonott kalácsot, óriás kiflit, a rongyos kifli, a leveles pogácsát. A Magyar Élelmiszerkönyvben szereplő megnevezések kizárólag akkor használhatók, amennyiben a termékek megfelelnek az ott rögzített követelményeknek.

Bővül az alapanyagok köre

Az új szabályok 14 kenyérfajtára ír elő kötelező összetételt, emellett összetevőként a jövőben lehet használni az úgynevezett egészségtudatosabb étrendhez tartozó, magas vitamin-, rosttartalmú és gluténmentes álgabonákat (hajdina, amarán). A várhatóan októbertől élő rendelet a lisztkeverékekből készített kenyereknél pontosan előírja az arányokat.

Só nélkül bizonyíthatóan

A célegyesben lévő rendelet a kenyérszabályokat írja át, azonban a sótartalom csökkentésére vonatkozó előírásokat csak később kell majd kötelezően alkalmazni. A minisztériumi válasz szerint a só csökkentésére vonatkozó szabályok 2016-ban nem lépnek életbe, a kenyérgyártók azonban önkéntesen csökkenthetik a sótartalmat 2018. január előtt.

Pár lényeges előírás

- A rozskenyér legalább 60 százalékban rozslisztből kell készíteni, a sima (búza) liszt arány maximum 40 százalékos lehet. (A rozskenyérnél eddig a minimális rozsliszttartalom csak 40 százalék volt.);
- A rozsos kenyér esetében a rozsliszt aránya minimum 30 százalék, míg a búzaőrleményé 70 százalék. (A rozsos kenyér esetében a minimális rozsliszttartalom 15,1 százalékos volt.);
- Tönkölykenyérnek hívott termék esetében legalább 60 százalékban kell a tönkölybúza-őrlemény arányának;
- A kukoricás kenyérnél 100 kiló lisztre vetítve legalább 5,5 kiló extrudált kukoricapehely-lisztet vagy egyéb kukoricaőrleményt kell felhasználni;
- A Graham-kenyér csak akkor lesz szabályos - tehát csak akkor szabad ezen a néven forgalmazni -, ha a Graham-liszt aránya legalább 90 százalékos. (Forrás: napi.hu, részlet)

Takarék Agrár Központ kommentár

Az Élelmiszerkönyvhöz azért kell időről-időre hozzájárulni, mert a piac diktálta verseny hatására nem minden esetben a minőség javulása felé mozdul el a kínálat szerkezete. A fogyasztót leginkább a termék fogyasztói ára érdekli (még akkor is, ha a felmérések során erről másképpen nyilatkozik). Meg kell tehát védeni attól, hogy – jellemzően - az alsó árszegmensekben gyenge minőséggel találkozzon. Ettől még alapvető axióma marad, hogy a kereslet minden szegmensét ki kell szolgálni, tehát az olcsó termékek iránt is. Az alacsony árú sütőipari alaptermékek mellett igen jó példa erre a műanyag palackos borok iránti masszív kereslet. A szabályozó felelőssége, hogy a vásárló itt is biztonságos, az előírásoknak megfelelő termékhez juthasson.

Végülis kit támogatnak?

Mozgolódnak az exportőrök a tejpiacon

Jelentős segítség, mentőöv a magyar tejtermelőknek az EU-tól kapott mintegy 3 milliárd forintos (9,5 millió eurós) támogatáscsomag a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács elnöke szerint. A Tolna megyei termelők nem ennyire optimisták, viszont látják a fényt az alagút végén.

A magyar tejágazat feladata az integráció erősítése a felvásárlási árak emelése és az importtejek kiszorítása, mondta Mélykúti Tibor, a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács elnöke. Emlékeztetett arra, hogy a nyerstej felvásárlási ára tavaly 27 százalékkal volt alacsonyabb az egy évvel korábnál, az első hat hónapban pedig még 14 százalékkal csökkent az előző évhez képest, kilogrammonként 72 forintra. A mélypont azonban még nem ez volt, jelenleg ugyanis 65-66 forintot fizetnek a felvásárlók literenként.

A Tolna megyei tejtermelők úgy látják, az uniótól kapott mentőöv még nem oldja meg a helyzetet. – Tavaly ősszel is hasonló támogatást adott az unió, ami milliókban kifejezve

nagyon jól hangzik, de nézzük meg, mit jelentett a valóságban, mondta Gamos András, a Paksi Milk Men Kft. ügyvezető igazgatója. A múlt év őszén beígért hasonló összegű milliókat a következő év március utolsó napján kaptuk meg. Mi még jobban is jártunk, mint a tejtermelők egy része, akik nem tagjai semmilyen termelői csoportnak, mert mi 30 százalékkal több támogatást kaptunk, mint például ők. Ez pontosan azt jelentette, hogy literenként 4,38 forintot kaptunk. Örültünk is neki, de áprilistól a felvásárló 4 forinttal csökkentette a tej felvásárlási árát. Tehát maradt a 38 filléres emelés, literenként. Idén is hasonló összegre számítunk, mondta az ügyvezető igazgató.

A kívülálló nem igazán tudja, hogyan áll össze a tej termelői ára. Jelenleg 65 forint literenként az alapár, ezért a pénzért a felvásárló elvárja, hogy 3,25-ös tejfehérjével és 3,6-os zsírtartalommal adja le a tejet az állattartó. Ha ennél magasabb a két szint, akkor plusz pénzt kap a termelő. Ma az uniós országok közül hazánk hátulról a második a tej felvásárlási árakat tekintve. Ennek több oka van. A szakemberek szerint a tejfeldolgozók, tejüzemek nem a termelők tulajdonában vannak (sőt, egyáltalán nincs benne tulajdoni hányaduk), illetve az üzemek korszerűtlenek. Így sok olcsó és silány minőségű import áru érkezik az országba. A magyar tejnek mindössze 60 százalékát tudják csak a hazai piacon értékesíteni, a maradékot pedig megpróbálják a termelők külföldön eladni.

Kevés tejet iszunk

Az országban összesen hét tejtermelői csoport van, közülük az egyik a már említett paksi cég, mely a Dunamelléki Termelői Szövetkezet tagja. Itt összesen 31-en próbálnak meg közösen boldogulni, a csoporton belül 25 kistermelő és 6 gazdasági társaság van a tagok között. A szövetkezetnek százmilliós vagyona van. A tagok tagdíjat fizetnek, idén emeltek 0,50 fillért, literenként, illetve a közös gépek használati díját is megemelték ötven százalékkal. A közös gépek közül a silózást, illetve a pótkocsikat és a fóliatöltő berendezést maximálisan kihasználják. (Utóbbival szalmabálákat tekernek be.) Az egymással szövetkező termelők könnyebben tudják az érdekeiket érvényesíteni a piacon. Az egy főre jutó ideális (uniós adat) tejfogyasztás éves szinten 270 liter lenne, ehelyett a magyarok a 150 literes átlagot érik csak el.

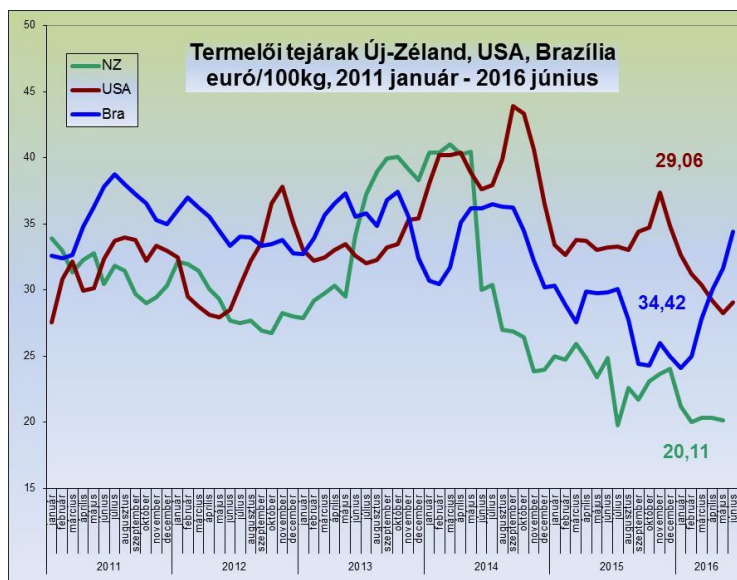
Évről évre csökkent

Miközben évről évre nőnek a tejtermelés, tejelőállítás költségei – takarmány, energia, munkabér és járuléka – 2014 óta a tej felvásárlási ára folyamatosan esett. 2014-ben még 110 forintot adtak a felvásárlók egy liter jó minőségű tejért jelenleg 65 forintot. Közben sok állattartó fel is adta a harcot. Gamos András szerint, mintha látszana már az alagút végén a fény. Abban bízunk ugyanis, hamarosan vége lesz a túltermelési válságnak, mely az egész világot érintette. A fényt az jelenti, hogy az exportőrök már mozgolódnak, megkeresik a termelői szövetkezeteket, így a paksiakat is, és nagyobb összeget kínálnak literenként mint a hazai feldolgozók. Úgy tűnik, hogy a szerződéses árakat igazítják majd a spot-árakhoz (éppen aktuális ár), holott az unióban ez a folyamat éppen fordítva van. A lényeg: kimozdulni a mélypontról. (Forrás: agrotrend.hu / teol.hu, részlet)

Takarék Agrár Központ kommentár

A tejiaci válság rendre előkerül lapunkban. A múlt hónapban kiemelt témánk is volt. Ennek ellenére ismét beszélünk róla, ugyanis megvalósulni látszanak előrejelzéseink, és elkezdtek felfelé mozdulni a piaci árak. Ez már itthon is érzékelhető, először persze a spot árakon. Arra számítunk, hogy a világszerződéses kereslet erősödése miatt itthon is emelkedni fognak az árak. Az előttünk álló hónapokban azonban nem ugrásszerű, hanem lassú emelkedésre számítunk.

A hazai tej termékpálya ellentmondásainak egyik jó tükrre az, hogy a támogatások rendre nem a termelők helyzetét javítják. Ez ellen az összefogás erőteljes növelésével lehet fellépni, aminek egyre láthatóbb jelei vannak, ami bizakodásra ad okot.

Forrás: clal.it

Jó hatással lesz a
piacra

Az áfacsökkentés növelheti a szárnyasok és a tojás fogyasztását

Hazánkban fejenként évi 23-24 kilogramm csirkét fogyasztunk. Akár öt százalékkal is növekedhet a baromfi-hús-fogyasztás a következő esztendő elejétől csökkenő áfa miatt. Várhatóan a tojás adómérséklése hozza majd a legtöbbet a konyhára a tenyésztőknél - a fő cél, hogy tojásfronton önellátók legyünk.

– A baromfi-hús általános forgalmi adójának (áfa) huszonhétől öt százalékra csökkentése nemcsak a hazai fogyasztás mennyiségét emelheti, hanem a minőség iránti keresletet is jelentősen megdobhatja: például egyre több csirkecomb vagy csirkemell fogyhat - nyilatkozta a Baromfi Terméktanács igazgatója. Csorbai Attila hozzáfűzte: Magyarországon a fogyasztók jelenleg is több baromfi-húst esznek - fejenként és évente 32-33 kilót - mint sertéshúst. A baromfi kategórián belül a legtöbb, 23-24 kilogramm csirkéből fogy el, pulykából öt és fél, kacsából három kilót vásárolunk átlagosan egy esztendő leforgása alatt. A fennmaradó részbe tartozik a tyúk, a gyöngytyúk és a lúd fogyasztása. Becslések szerint 2017-ben három-öt százalékkal bővíthet a baromfi-hús iránti kereslet a januári áfacsökkentés következtében.

Európában a baromfiból, a csirkéből és a pulykából is enyhe túltermelés van, amin nem segít, hogy Dél-Afrika, saját ágazatának erősítése miatt, nem fogad európai baromfiakat. Az Európai Unióban (EU) jelenleg 102-103 százalékos az önellátás szintje, a pár százalékos többlet értékesítését az is nehezíti, hogy Brazília engedélyt kapott az Európába irányuló baromfi exportjának növelésére, Ukrajnát pedig gyakorlatilag úgy kezelik, mintha EU-tagállam lenne. Csorbai arra is felhívta a figyelmet, hogy az EU és az Egyesült Államok között kötendő szabadkereskedelmi megállapodás nehéz helyzetbe hozhatja a baromfiágazatot, a tengerentúlon olcsóbban tenyésztik a baromfit, miközben GMO-s takarmánnyal etetik az állatokat, a szalmonella elleni védekezésre pedig nem sok időt veszteszhetnek.

Az éves magyar baromfi-előállítás mintegy 650 ezer tonna élősúlyban mérve, ez 180 százalékos önellátottsági szintet jelent. A magyar baromfikat Ausztriába, Angliába, Németországba, Svájcba és Szlovéniába is exportálják. Európában, Lengyelország után, Magyarországon a legversenyképesebb a baromfityenyésztés. Az európai piacon Lengyelország, Olaszország, Spanyolország, Németország és Hollandia a leginkább meghatározó ország jelenleg, míg világszinten az Egyesült Államok, Brazília és Thaiföld.

Az igazgató szerint szerencsés lenne, ha itthon a közepes és nagyüzemek is támogatást kaphatnának a beruházásokhoz, hogy a versenyképességen javíthassanak. Úgy véli, a jövő januári áfacsökkentés talán a tojás esetében hozhat a legtöbbet a konyhára. Az öt százalékra mérséklődő áfa visszaszorítja a szürke- és feketegazdaságot. Magyarországon évente 1,2-1,3 milliárd tojás keletkezik, ez a hazai ellátás hetven százalékát adja. A harmincszázaléknyi importtojás elsősorban Lengyelországból és Litvániából érkezik. Csorbai kiemelte: a fő cél, hogy tojásfronton önellátók legyünk. (Forrás: magyarhirlap.hu)

Takarék Agrár Központ kommentár

A baromfiszektor szépen fejlődik. Ennek folytatódásához az adócsökkentés is hozzá fog járulni. A kérdés – mint mindig – most is az, hogy a fogyasztóhoz milyen mértékben, és milyen tartósan fog eljutni a kedvezőbb adóbesorolás hatása. Az adó mértéke ugyanis csak egy, azon az igen hosszú listán, ami egy termék árát befolyásolja. Ennél fogva mindig lehet olyan tényezőket találni - és kommunikálni – amelyek árváltozást indokolnak.

Nyereséges lehet idén a konzervágazat

Némileg csökkenő árak és kisebb termésmennyiség mellett is jó évet vár a hazai konzervipar.

Bizakodásra adhat okot az idei év a konzervipar beszállítóinak, annak ellenére, hogy zöldborsóból az orosz embargó miatt némileg kevesebbet szerződtek a feldolgozók, mint korábban – fejtette ki a Világgazdaságnak Ledó Ferenc. A Magyar Zöldség-Gyümölcs Szakmaközi Szervezet (FruitVeB) elnöke a lapnak elmondta: az időjárás okozott ugyan némi kárt, de ez országos szinten nem jelentős. „Az ország egyes részein a sok eső nehezítette a betakarítást, némi fagy és minimális jégkár is adódott, de összességében nem szenvedte meg az országos termés az idei évet.” Az országos szinten, sőt az exportvolumenét nézve is legjelentősebb növény, a csemegekukorica esetében szintén csökkent a vetésterület, immár második éve. A termés ugyanakkor egyelőre jónak ígérkezik. A már lezárult zöldborsószezon összesítései ugyan még hátravannak, ám Ledó Ferenc úgy véli, ezen a növényen sikerült nyereséget elérniük a termelőknek. Ennek hátterében az is állhat, hogy a felvásárlási árak csak kismértékben csökkentek tavalyhoz képest. Ez az első osztályú zöldborsónál 92-93 forintot jelent kilónként. A többi fajtánál is jók az állományok, ezért bizakodók a termelők a zöldbabnál is, amely idén mintegy 3500 hektáron terem. A várható termés ebben az évben mintegy 30-32 ezer tonna lesz – mondta el az elnök. Nem jártak ilyen jól a konzervuborka termelői, a mindössze 600 hektáron termelt növényt a szabolcsi térségben alaposan megtépázta a néhány hete lesújtó jégeső. A várható termés itt 14-16 ezer tonna lehet idén.

Nyugodt, nyereséges szezonra számítanak a feldolgozók is. Kovács János, a Kecskeméti Konzerv Kft. ügyvezetője szerint ugyan a zöldborsónak nem tett jót a sok és rossz időben érkezett eső, emiatt némileg kisebb lett a termés a vártnál, komoly probléma azonban nincs. Nagyobb gondot inkább az okoz, hogy a tisztán borsót tartalmazó konzervekre nem

**Csökkenő
vetésterületek**

bővül a kereslet. A zöldborsónak néhol ugyan ártott a sok eső, ám a csemegekukoricának használt – tette hozzá az ügyvezető. A részben öntözetlen területeken is jobb lett a termés, valamint kevesebb öntözővizet kellett a gazdáknak felhasználniuk. A nyersanyag árában ugyanakkor itt is volt némi csökkenés, jelenleg átlagosan 40-41 forintot fizetnek a feldolgozók a csöves csemegekukorica kilójáért az üzemig szállítva. Ez azonban csak átlagérték, amely nagy szórást mutat. A szállítási távolság, valamint az, hogy a termés normál, édes vagy szuperédes-e, jelentősen módosíthatja az árakat. Az árcsökkenés hátterében az áll, hogy jó termés várható idén, és nagyok a már meglévő készletek is, valamint részben az orosz embargó miatt nincs valódi lehetőség a növekedésre. Az euróhoz viszonyított gyenge forint azonban kedvez a döntően nyugati országokba exportáló szereplőknek.

Globális második helyezés

A Magyarországon megtermelt csemegekukorica alig 5 százaléka kerül a magyar háztartásokba, a többit Európa szinte összes országába és a világ más részeire exportálják a hazai feldolgozók. Nem is jelentéktelen mennyiségben: Magyarország a világ második legnagyobb csemegekukorica-exportőre mind a mirelit, mind pedig a konzerv kategóriában. A fagyasztott áru tekintetében az Egyesült Államok, míg a fémdobozos kizserelés esetében Thaiföld előzi meg a magyar kivitel. A hazai éghajlati adottságok mellett is szükség lenne azonban az öntözés fejlesztésére, amely a közép- és kései érésű fajtáknál elengedhetetlen. A hazai, világszinten is jelentős csemegekukorica-termelés számára ezért is jelent komoly konkurenciát Thaiföld, ahol az éghajlat miatt egy évben háromszor van betakarítás. A korábban prosperáló csemegekukorica-ágazatot azonban nehéz helyzetbe hozta, hogy az Oroszország által évekkel ezelőtt elrendelt embargó megtiltotta a fagyasztott áru szállítását. Igaz, a konzervárura nem vonatkozik a korlátozás. (Forrás: vg.hu)

Takarék Agrár Központ kommentár

Nincs még egy olyan élelmiszeripari szakágazatunk, amely annyi válságot tudhat maga mögött, mint a konzervipar. Számos konzervgyárunk szűnt meg, de a működők között is többen még a múlt terheit cipelik. Nem véletlen, hogy a termékpaletta jelentősen beszűkült. A két – e cikkben is említett – vezérnövény emiatt döntően meghatározza az adott év nyereségét. A konzervipar helyzetére kiemelten nagy befolyással van az alapanyag oldal. Nem véletlen, hogy a szakágazat fénykorát az jelentette, amikor a terméklánc központjában állva integrálta az alapanyag termelését. Anélkül, hogy a hosszabb távon komoly veszélyforrást jelentő EU piacnyitás lehetőségét elemeznénk a csemegekukorica piacán, megemlíthjük, hogy az igen előkelő nemzetközi piaci súly nem véletlen. A jó adottságok kihasználásába a nemzetközi tőke is bekapcsolódott. Arra számítunk, hogy az exportorientáció tovább erősödik, ami bázist ad annak, hogy a belföldi keresletet a konzervipar innovációkkal, új terméktípusokkal élénkítse.

Nemzetközi agrárgazdaság

Helyi élelmiszerek forgalmazására kötelezik az üzletláncokat

A 2 millió eurónál nagyobb éves árbevételt elérő üzletláncokat Romániában kötelezik arra, hogy friss élelmiszereik legalább 51 százalékát rövid beszerzési láncon keresztül, helyi termelőktől vásárolják meg. A romániai üzletláncok szerint az új szabályozás miatt drágulnak majd a román élelmiszerek.

A rövid ellátási láncot erősíténék

Kihirdette Klaus Iohannis román elnök a hipermarketeket több román élelmiszer forgalmazására kötelező törvényt. Az elnöki hivatal közlése szerint Iohannis aláírta a bukaresti parlament által június elején megszavazott indítványt, amely módosította a 2009 óta hatályos, élelmiszerek forgalmazására vonatkozó törvényt. A módosítás értelmében a 2 millió eurónál magasabb árbevételt elérő üzletláncokat arra kötelezik, hogy a friss termékeik 51 százalékát úgynevezett rövid beszerzési láncon keresztül vásárolják meg. Ezzel a kezdeményezők azt akarják elérni, hogy a nagy üzletek az említett arányban a helyi termelőktől vásároljanak húst, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet, valamint tej- és péktermékeket. Emellett arra is kötelezték a nagy üzletláncokat, hogy a húsarun tüntessék fel a származási országot, a feldolgozott hústermékeken pedig a Romániából származó nyersanyag arányát. Az előírásokat megszegő hipermarketekre 100 ezertől (mintegy 7 millió forint) 150 ezer lejig terjedő bírságot róhatnak ki. A romániai nagy üzletláncok érdekeit védő egyesület sajnálatát fejezte ki, hogy Iohannis kihirdette a törvényt. Szerintük a módosítás a nagy üzletláncok ellen irányul, és úgy vélik, a kezdeményezők nyilatkozatai ellenére nem szavatolja a helyi termelők támogatását. Emellett szerintük sérti a vásárlók szabadságát, hogy a legjobb minőségű és árban is versenyképes termékeket választhassák. Az egyesület szerint a jogszabály kihat az árakra, és drágulni fognak az élelmiszerek. Szerintük a törvénymódosítás összeegyeztethetetlen az európai szabványokkal, ezért az uniós fórumokon kérik ennek kivizsgálását. Az indítványt kezdeményező román liberálisok üdvözltek a jogszabály kihirdetését, és úgy vélték, hogy ezzel a román termelőknek esélyük nyílik felvenni a harcot a nemzetközi vállalatok "illojális konkurenciájával". A romániai termelőktől származó friss termékekre vonatkozó kötelezettség hat hónap múlva lép hatályba, addig a kormánynak ki kell dolgoznia az alkalmazási szabályokat. (agrarsektor.hu)

Takarék Agrár Központ kommentár

Az import belföldi árukat nyomás alatt tartó eszközként való alkalmazása – itthon is jól ismert - régi kereskedelmi technika. Hatása ellen a beszállítók összefogással, állami segítséggel (szabályozással) tudnak némileg védekezni. Nem árt persze a fogyasztói tudatosság erősödése sem, hiszen az önmagában is alapja lehet a hazai agrárgazdaság fejlődésének. Keleti szomszédunknál is gondot fog okozni a láncok igényeinek például méret, rugalmasság tekintetében megfelelő hazai kínálat kialakítása. A láncok meg fogják jöni jogi úton támadni az intézkedést, de egy-két év is elég lehet ahhoz, hogy a hazai beszállítói kör erősödjön, a fogyasztók pedig hozzászokjanak ahhoz, hogy termékeiket megtalálják a láncok polcain.

Nemzetközi példák sora támasztja alá, hogy a hálózatos kereskedelem olyan szinten előtte jár a technikai, üzletpolitikai fejlesztésekben a beszállítóknak, ami nagyon meglátszik azok jövedelmezőségén.

Nemzetközi agrárgazdaság

Lesz még
emelkedés

A Rabobank a sertések árának további növekedését jelzi előre

Az Európai Unióban a vágósertések termelői árszínvonala a Rabobank aktuális előrejelzése szerint a következő három hónapban kb. 1,57 €/kg szinten fog stabilizálódni, és a negyedik negyedévben tovább emelkedik.

A növekedés okaként többek között a vágósertés-kínálat előrelátható tartós csökkenése szerepel. Emellett továbbra is élénk sertéshús exportra számítanak a közösségből, miután a Kínába irányuló húskivitel már az elmúlt év második negyedéve óta emelkedett.

A magasabb sertéshús árak lehetséges korlátozó faktoraként tartják számon az elemzők az angol font euróval szembeni leértékelődését, mely az Unióból való kilépésre történő népszavazás eredménye. Ezáltal a brit sertéshús import az Unió térségéből jelentősen megdrágult. Az elmúlt évben a Rabobank adatai szerint az összes brit sertéshús import nagysága 968 ezer tonna volt.

Ugyanakkor az Európai Unió vágóhídjainak piaci perspektívái a holland szakemberek becslései szerint elsősorban attól függenek, hogy rendelkeznek-e szállítási engedéllyel Kína felé. A szakértők az Európai Unióhoz képest az ott elérhető többletbevételt sertésenként 15 euróra teszik. (Forrás: agrotrend.hu)

Takarék Agrár Központ kommentár

A világ legnagyobb agrárbankja szakértőinek előrejelzése is megerősíti a Takaréknál Agrár Központ által korábban tett előrejelzést. A holland bank világméretű agrárszakértői hálózatot működtet (ennek magam 8 évig voltam tagja) elemzései tehát globális információkon alapulnak.

Kína gyors ütemben alakítja át sertésszektorát, ami azt vetíti előre, hogy középtávon csökkeni fog importigénye a saját termelésnövekedése, és a belső kereslet növekedésének lassulása miatt is. (Ez utóbbiról szintén előző lapszámunkban számoltunk be.) A kínai kereslet tehát nem tartósan emelkedett meg az európai sertéshús iránt. Örülve annak, hogy kihúzta a kátyúból kontinensünk sertésárait, tovább kell építeni a nemzetközi kapcsolatokat.

Nincs új a
Nap alatt

Az Európai Unió tanácsának elnöke a mezőgazdaságot vonzóvá akarja tenni a befektetők számára

Gabriela Matečná szlovák mezőgazdasági miniszter lett az EU agrártanácsának elnöke 2016 végéig. Programjának bemutatása során hangsúlyt fektetett a mezőgazdaság szerepére a foglalkoztatási szektorban és a befektetők körében. Fő témái a mezőgazdasági válság és az ökörendeletek reformja lesz.

Az európai mezőgazdaságnak nemcsak az a feladata, hogy az embereket ellássa élelmiszerekkel, hanem „a foglalkoztatás növelésének eszköze” kell, hogy legyen, és a „befektetők érdeklődését” is fel kell keltenie. Ezt hangsúlyozta Gabriela Matečná, szlovák mezőgazdasági miniszter, és az év végéig az EU agrártanácsának hivatalban lévő elnöke az Európai Parlament mezőgazdasági bizottságában júliusban, programjának ismertetése során. Európa mezőgazdasága „fontos növekedési szektor, aminek szüksége van az érdeklődésünkre és a segítségünkre”, mondta Matečná. A szlovák elnökség olyan utakat akar keresni, amelyek az élelmiszerellátás értékteremtési láncában a gazdák pozícióját erősíteni tudná. Ugyanakkor szükséges a tisztességes verseny alapjának hangsúlyozása.

Segítség a tej- és sertéshús szektor számára

Tervezik a tanács megfelelő következtetéseinek átvételét, mondta a miniszter. A tejszektor számára további támogatás szükséges, nyilatkozta a szlovák szakember. A kvóták megszüntetése után számítani kellett a válságra. „A tartóssága azonban meglepett minket”, mondta Matečná. A sertéshús piacot tekintve a szlovák elnökség úgy véli, hogy a válságot még nem győzték le. A gyümölcs- és zöldségszektor nem fejlődik jól. A szlovák mezőgazdasági miniszter szerint alapvetően a mezőgazdaság vonzóbbá tétele a cél, „a gazdák következő generációi számára is”.

A termelők pozíciója a kereskedelemmel szemben

A válságszektorban a piac támogatására bevezetett intézkedések hatását ellenőrizni kell, nyilatkozta a tanács elnöke. Ha szükséges, akkor a stabilizáláshoz további segítségeket kell nyújtani. Matečná nyitva hagyta a kérdést, hogy milyen mértékben tette magáévá a szlovák elnökség az Európai Parlament által többször megerősített követelést, hogy a termelők pozícióját a kereskedelemmel szemben törvényi előírásokkal kell javítani. Meg kell szüntetni a nem tisztességes kereskedelmi gyakorlatot, mondta a tanács elnöke. Az élelmiszerláncban megfigyelhető tisztességtelen gyakorlat témája áll a mezőgazdasági miniszterek nem hivatalos találkozásának középpontjában is Pozsonyban szeptember 11 - 13 között.

A KAP egyszerűsítése

A szlovák elnökség alatt további fontos téma a közös agrárpolitika (KAP) jogi és irányítási kereteinek egyszerűsítése, amit a miniszterek újra és újra követelnek. Albert Deß, az Európai Parlamentben a CSU mezőgazdasági szakértője a bizottsági ülésen azt követelte ehhez, hogy ne csak az ún. átruházott jogi aktákat harmonizálják; az alapjog elemeit is át kellene alakítani. Ulrike Müller a Szabad Választók (FW) pártjának európai képviselője azt panaszolta, hogy a mezőgazdaságban a bürokrácia leépítésére sok javaslatot letettek már az asztalra, de a tanács ezeket nem valósította meg.

Pozitívan értékelt szabadkereskedelmi egyezmények

Az EU jelenleg zajló szabadkereskedelmi egyeztetéseivel kapcsolatban Matečná megállapította, hogy a harmadik országokkal való együttműködés során egyensúlyt kell teremteni a piac megnyitása és az európai mezőgazdaság védelme között. A piacok szabadkereskedelmi egyezményekkel megcélzott kétoldalú megnyitása önmagában pozitív, és Európa mezőgazdasági exportja számára ezzel új növekedési potenciált látok, amit ki tudunk használni, mondta a miniszter. Az Európai Unió piaca azonban nem tud nagy mennyiségű agrárimportot befogadni. A szlovák szakember óvott attól is, hogy a tervezett egyezmény során az Európai Unióban a gazdák érdekeit feláldozzák más gazdasági ágak javára.

Az új öko rendelet bevezetése

Matečná véleménye szerint rövid időn belül, még a szlovák elnökség ideje alatt lezárásra kell kerülnie az új állatgyógyszerekkel kapcsolatos jogi kérdéseknek, ill. a gyógyszerekkel kapcsolatos előírásoknak, méghozzá azzal a céllal, hogy az antibiotikumok használatát a lehető legalacsonyabb szinten tartsák. Az EU tanács szlovák elnöksége alatt további fontos témát képez az ökológiai gazdálkodással kapcsolatos új EU rendelet, amelyet lehetőleg az év végéig tető alá kell hozni. „Meg kell könnyítenünk az átmenetet a nagyobb mennyiségű biotermelés felé”, tette hozzá a miniszter, és az ökológiai üzletágat Európa zászlóshajójának és cégérének nevezte. (Forrás: topagrar.com)

Takarék Agrár Központ kommentár

E program alkalmat teremt számunkra egy nagyobb lélegzetű agrárpolitikai elmélkedésre a jövő agrárpolitikájáról. Ami szinte sugárzik ebből a nyilatkozatból az az, hogy a Közös Agrárpolitika (KAP) hosszú ideje ugyanabban a malomban őröl.

Nincsenek valódi, a közösség egészét tekintve előre vivő elképzelések a reform folytatására. Mantraként ismételtetik a fenti témákat, tettek nélkül. Ez abból a nagyfokú tehetetlenségből adódik, amit egy 28 (vagy inkább már 27?) tagállamból álló szervezet a jelenlegi formájában képvisel. Ebből következik az is, hogy a TakaréK Agrár Központ véleménye szerint nem kell a támogatási rendszer leépítésére számítanunk 2020 után sem. A keretek szűkülni fognak, de a pillérek maradnak. A Bizottság javaslata 2017 őszén fog várhatóan megjelenni. Akkor kezdődik majd a vita, ami rendszerint több évig tart. Erre utal, hogy a holland elnökség utolsó aktusaként egy KAP reform elképzeléssel állt elő. Ennek a tagállamok képviselői hevesen nekiestek, és az erős KAP rendszere mellett álltak ki szinte egységesen. Nem kell tehát gyökeres változásokra, leépülésre számítani.

„Sok beszédnek sok az alja.” Az EU-val szembeni igen erős brit kritika (kilépés) egyik legfontosabb alapja a tehetetlenség, a sok beszéd semmi tett. A kereskedelmi láncokkal szembeni fellépésről például több évtizede vitáznak, de nem tesznek semmit. Ebben persze azok erős lobbija is benne van. Ennek fényében a KAP nem fog érdemben átalakulni a következő ciklusban. Nem számítunk a környezetvédelmi törekvések további erősödésére, és az adminisztrációs terhek csökkenésére sem. Sokkal inkább arra, hogy a vidékfejlesztésben általánossá válik a visszatérítendő támogatás, ami az agrárgazdálkodók számára még akkor is idegen lesz, ha addig lesz módjuk kipróbálni a működését itthon is.

Akár ellentétes hatások is lehetnek

Nem minden haszonnövény sínyli meg a globális felmelegedést

Miközben a gazdáknak világszerte fel kell készülniük a globális felmelegedés jelentette kihívásokra, a klímaváltozás bizonyos vonatkozásai ellensúlyozhatják a negatív hatásokat, sőt, egyes termények esetében akár növekedhetnek is a hozamok – derült ki egy friss kutatásból.

A Farming UK által ismertetett eredmények szerint a klímaváltozás hatása nem teljes mértékben negatív, sőt, egyes termények esetében hozamnövekedésre is számíthatnak a gazdák. A légkör szén-dioxid tartalmának megkétszereződése befolyásolja a növények vízháztartását és a terméshozamát. Ami a részleteket illeti, a változások fő elszennvedője a kukorica lesz, ami a többi növényhez képest nagyon hatékonyan dolgozza fel a széndioxidot a fotoszintézis során. A kutatás szerint a locsolt kukoricaföldeken 15, a pusztán esőre támaszkodó területeken 8 százalékkal esik vissza a hozam, ha megkétszereződik a levegő szén-dioxid tartalma.

A búza viszont egyértelmű nyertesként kerül ki a klímaváltozásból; a magasabb, mérsékeltébb időjárású területeken, így az Egyesült Államokban és Európában a hozamok átlagosan 10 százalékkal emelkedhetnek, de az aszályosabb régiókban, így Afrikában és Indiában is 8 százalékkal több búzát takaríthatnak be a gazdák, köszönhetően annak, hogy a termények vízháztartása akár 50 százalékkal is javulhat. (Forrás: Syngenta Magyarország Blogja, részlet)

Takarék Agrár Központ kommentár

A cikk csak a legnagyobb kultúrákat említi, de a változás - természetesen –minden növényre hat. Maradva a két kulcsnövénynél: a kukorica elterjedési területe csökkenni, a búzáé növekedni fog. Ezt mezőgazdaságunk szerkezetének elkerülhetetlen átalakításakor figyelembe kell vennünk.

Statisztika

A rovatot ezúttal egyetlen témának, a biogazdálkodás számainak szenteljük

Nagyot léphetünk előre a biogazdálkodásban

Nem csak támogatás, hanem megfelelő szemlélet, elkötelezettség, felkészültség is szükséges ahhoz, hogy sikeres ökogazdálkodóvá váljunk. Különösen fontos erről beszélnünk most, amikor - köszönhetően a támogatás újbóli ösztönzésének – ismét érdemben emelkedett a biogazdálkodással foglalkozók tábora az országban. Persze meg kell jegyeznünk, hogy a kezdő lökést, az alapvető motivációt gyakran a támogatás elérése, és nem az ökotudatosság adja. Ettől azonban még a termelői kör bővülése nagy lehetőség a magyarországi ökogazdálkodás számára. Csak rajtunk múlik, hogy hogyan fogunk tudni élni ezzel.

Eredményes pályázat

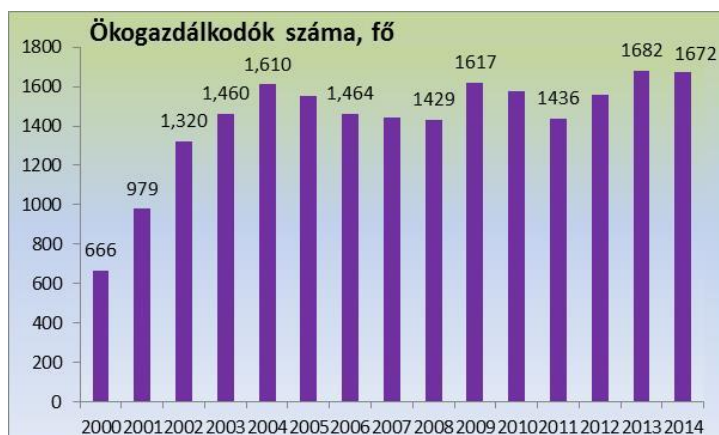
A már említett támogatási lehetőségekre sokan csaptak le, nagy sikerrel. Az MVH adatai szerint 2015 december 31-ével 3161 támogatási kérelem érkezett be a hivatalhoz 134317 hektárra, összesen 62,3 milliárd forint értékben. Ebből 3142 nyert 133776 hektárra, 62 milliárd forint értékben. Így a nyertes pályázatok aránya 97,7 százalék. A nyertes kérelmek 98,3 százaléka 300 hektár alatti gazdálkodó. A nyertesek azzal a feltétellel kapják a támogatást, hogy öt évig fenntartják ezt a tevékenységüket. Ebből a kínálat jelentős bővülése vetíthető előre. A kérdés az, hogy hogyan, hol és milyen formában talál majd vevőre.

Nyertes pályázatok célprogram szerinti megoszlása

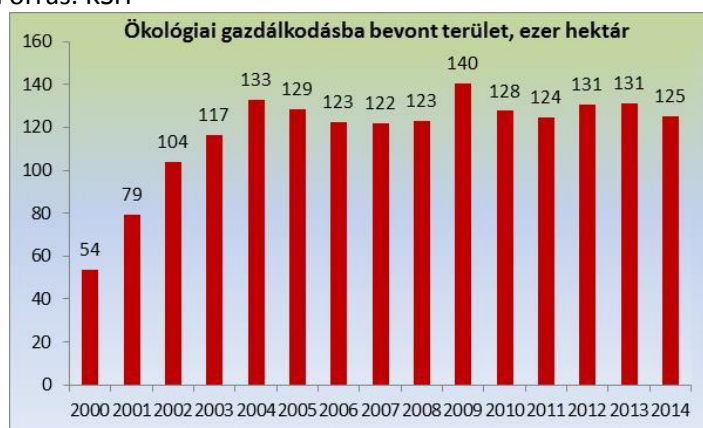
	%	hektár	milliárd Ft
ökológiai gyepátállítás alatti	27	44040	10.2
ökológiai szántó átállítás alatti	23	29326	19.6
öklógiai ültetvény átállítás alatti	18	4821	5.9
ökológiai szántó fenntartás	15	32297	18.6
ökológiai ültetvény fenntartás	10	3047	3.0
ökológiai gyep fenntartás	7	20241	4.7
	100	133772	62.0

Forrás: MVH

A KSH adatai szerint, 2014-ben 1672 gazdálkodó és 125 ezer hektár tartozott a szektorba. A termelési szerkezetben továbbra is meghatározó a szántóföldi termelés és a rét-legelő.

Forrás: KSH

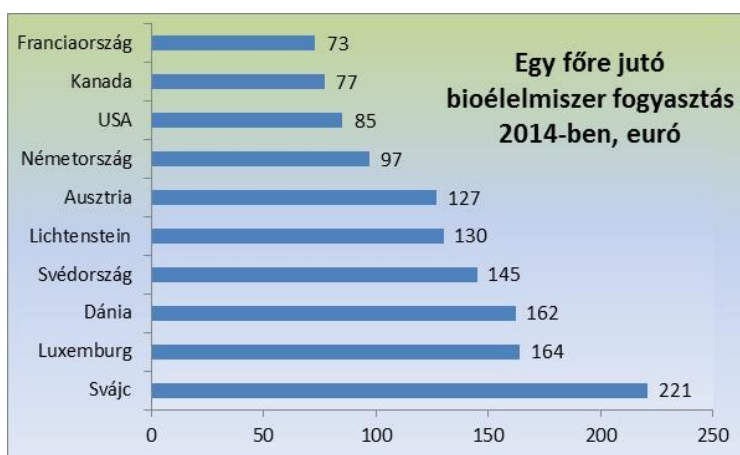

Forrás: KSH

A világ- és európai biopiac továbbra is gyors ütemben bővül

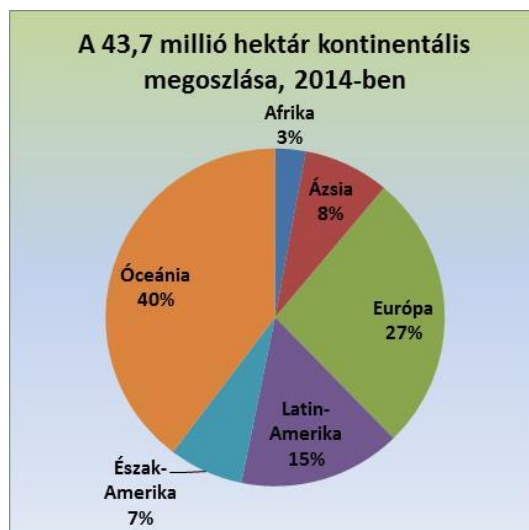
Nagyon fontos üzenete van annak, hogy a világ bio termőterülete 2000 óta megháromszorozódott. A világ 10 legnagyobb egy főre jutó bioélelmiszer fogyasztó országából pedig 8 európai.

Hogy érzékeljük a léptékeket: a képzeletbeli dobogó tetején az ausztrálok állnak 17,2 millió hektár bioterülettel, mögöttük messze lemaradva Argentína és az Egyesült Államok következik, 3,1, illetve 2,2 millió hektárral. Európában a legnagyobb területen a spanyolok termelnek bioterméket, 1,7 millió hektáron.

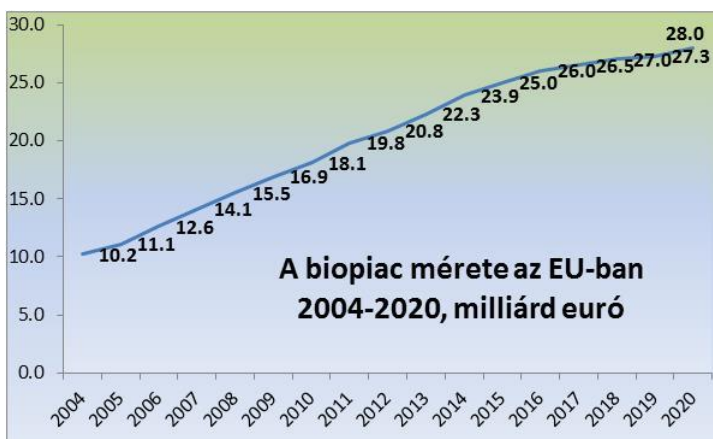
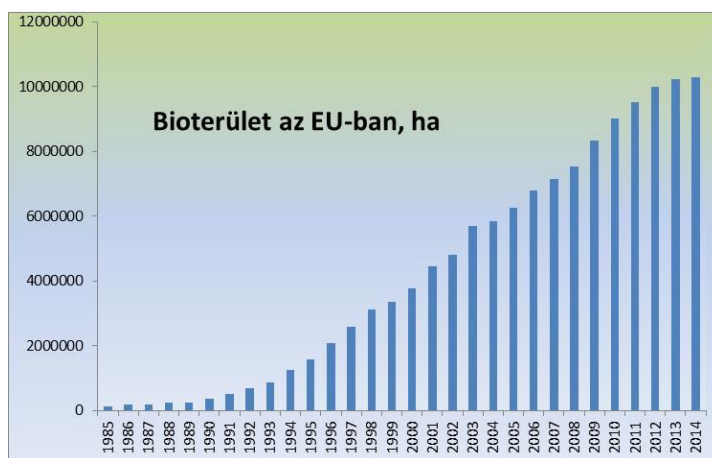
Forrás: FiBL¹

¹ Research Institute of Organic Agriculture, Ökológiai Gazdálkodás Kutatóintézete

Forrás: FiBL

Az EU-ban napjainkban több mint 260 ezer ökofarm működik. Ez a szám 1985-ben még ötezer körül mozgott. Az általuk művelt terület eközben 100 ezerről 11,6 millió hektárra bővült.

Forrás: FiBL, 2015-től TakaréK Agrár Központ előrejelzés

A Takarékn Agrár Központ következtetései, előrejelzései

- Minden kockázat nélkül ki lehet jelenteni, hogy a biotermékeké a jövő. Ennél fogva csak az a kérdés, hogy fenn lehet-e tartani, illetve növelni lehet-e a termelés és feldolgozás jövedelemtermelő képességét. Hogyan, melyik termelési fázisban lehet leginkább megfizettetni a hozzáadott értéket? A hazai biotermelési és értékesítési potenciál ugyanis sokkal nagyobb annál, mintsem a jelenlegi szinttel elégedettek legyünk.
- A 0,29 százalékos arányunk a globális bio termőterületből jelzi, hogy nincs súlyunk a világsiaci versenyben. A lokális és régiós mezőnyben azonban van, sőt pozíciónk sokat javulhat. Legfontosabb piacaink tartósan bővülnek. A fenti grafikonon látható a Takarékn Agrár Központ előrejelzése, amely szerint az évtized végére a tavalyit több mint 10 százalékkal meghaladó lesz a biopiac mérete az EU-ban.
- Miközben a mennyiségi piac növekedésében több országban, például Németországban is tapasztalható megtorpanás, értékben tovább bővül a bioélelmiszer-piac. Ennek oka a magasabb hozzáadott értékű termékek felé való kereslet-változás. Ez fontos üzenet a feldolgozás irányába való fejlesztők számára. A magyar biotermékek túlnyomó többsége ugyanis továbbra is alapanyagként kerül exportra, miközben a belföldi fogyasztás több mint kétharmada import feldolgozott termékekből áll.
- A bio-alapanyagok feldolgozásával foglalkozók száma ugyan jelentősen bővült az elmúlt években, de a kapacitások mérete még messze van attól, hogy feldolgozott biotermékeinkkel tartósan a nemzetközi piacra léphessünk. Nem is beszélve a márkák erejéről. Álljon itt a leginkább extrém ellenpélda: a Danone 12,5 milliárd dollárért vásárolta meg az organikus ételeket gyártó amerikai WhiteWave-et.
- Biogazdaságunk fejlesztése során központi kérdésként kell kezelni a munkaerőt. Az egyre krónikusabb munkaerőhiány ezt a területet is korlátozni fogja, vagy már korlátozza is a bővülésben.
- Anélkül, hogy hosszan ecsetelnénk a bioélelmiszerek előnyeit a hagyományos gazdálkodásból származókkal szemben (környezetkímélő előállítás, vegyszermentesség, magasabb bioaktív anyagtartalom) az megállapítható, hogy – a fizetőképesség javulásával - a rövid ellátási lánc fejlődésének természetes fejlődési útja a bio. Ez a közvetlen értékesítési csatorna további erősödését vetíti előre, ami a jövedelmezőség szempontjából is kedvezőbb. Ez azonban egyben gátja is a nagyobb tételű feldolgozás kialakulásának a szektorban. Pedig az export a hazai biogazdaság fejlődése szempontjából sokkal nagyobb jelentőségű. Ahhoz, hogy az export-kereslet alapanyag irányultságán változtatni tudjunk, a szektornak magasabb szinten kell együttműködnie.

Szabályozási, pályázati információ

Bekerülhet a burgonya a termeléshez kötött támogatási körbe

Amennyiben Brüsszel is elfogadja, termeléshez kötött támogatást kaphatnak 2017-től a burgonyatermesztők, így fellendülhet az utóbbi években csökkenő termelési kedv Magyarországon. Burgonyát az idei évben mintegy 20 ezer hektáron vetettek, a jelenlegi termésbecslések alapján 26 tonna/hektáros átlagtermés várható.

**+61 ezer forint
hektáronként!**

Czerván György, a Földművelésügyi Minisztérium agrárgazdaságért felelős államtitkára az Országos és Nemzetközi Burgonya Tanácskozás, Fajta-és Növényvédelmi Technológiai Bemutatóján tájékoztatót: 2017-től a burgonya bekerülhet a támogatott ipari zöldség kategóriába, a bejelentés jelenleg uniós jóváhagyásra vár. A támogatás feltétele többek között, hogy a gazdálkodó rendelkezzen legalább 1 hektár SAPS jogosult burgonya területtel, és minősített szaporítóanyagot használjon. A jelenlegi adatok alapján a támogatás várható összege 61 ezer Ft/ha körül alakulhat.

Hazánk szántóföldi növénytermesztésének szerkezetén belül a burgonyaágazat mintegy 2,8 százalékos arányt képvisel, míg a mezőgazdasági termelés szerkezetén belül 1 százalékot. Hozzátette: burgonyát az idei évben mintegy 20 ezer hektáron vetettek, a jelenlegi termésbecslések alapján 26 tonna/hektáros átlagtermés várható.

A burgonya kereskedelmét tekintve az államtitkár elmondta: az import mennyisége 2010 és 2015 között 45 ezer tonna körül alakult, ami lassú növekedést mutatott. Az export mennyisége ugyanebben az időszakban 5 ezer tonna körül volt, ami lassú csökkenést jelentett.

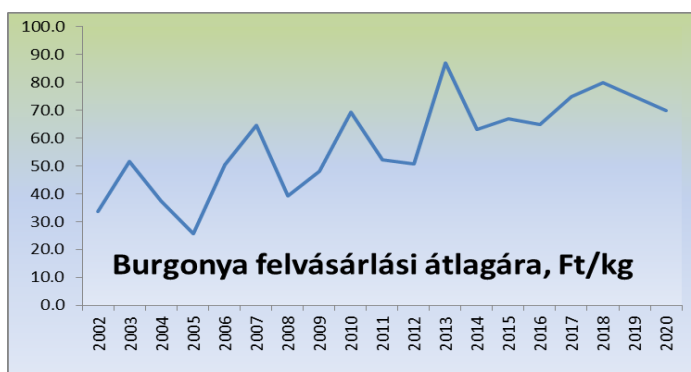
Nemcsak hazánkban, hanem az EU összességében is csökkent a burgonyatermelési kedv. Az Unió 24,8 millió tonna burgonyát termelt 2015-ben, ami 13 százalékkal marad el az előző évitől. A legnagyobb mértékű változás Belgiumban történt, ahol a termés 4,5 millió tonnáról 3,7 millió tonnára csökkent.

Az ágazat hazai helyzetével kapcsolatban Czerván György a burgonyatermesztés eszközrendszerének újbóli kiépítését szorgalmazta, valamint a tároló- és feldolgozó kapacitás fejlesztését tartja szükségesnek, mert a burgonyatermelő üzemek megszűntek vagy átalakultak, a technikai háttér amortizálódott, a termelési költségek megnöttek, és ennek következményeként a vetésterület évről évre csökken. Fontos továbbá a minőségi burgonya vetőgumó előállítás növelése, hiszen a kiváló biológiai értékű minősített szaporítóanyag használat a termésbiztonságot is növeli.

Az államtitkár hangsúlyozta: jó hír ugyanakkor, hogy augusztus elsejével nyílik meg a Vidékfejlesztési Programon belül az öntözésfejlesztési pályázat, ami a burgonyatermesztőknek is segítséget jelenthet, hiszen burgonyát a magyar viszonyok mellett már csak öntözött körülmények között szabad termelni. Megjegyezte: mintegy 49,5 milliárdos keretösszeg áll rendelkezésre a mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztésére. (agrotrend.hu)

Takarék Agrár Központ kommentár

A burgonyaszektorban igen alacsony és ingadozó a jövedelmezőség, miközben nagy a beruházási igény. Problémaköre hasonló a többi olyan növényéhez, amelyből a hazai termés általában ugyanúgy alakul, mint a közösség többi tagállamában, s emiatt nehezen kiszámítható a felvásárlási ár. A kiszámíthatóságot a támogatások és az előrejelzések segíthetik elő. Ez utóbbi a Takarékbank szektor egyik erőssége, ezért az alábbiakban közöljük a Takarékbank Agrár Központ közléstávú előrejelzését a burgonyára vonatkozólag. Ez tendenciózusan lassú emelkedést mutat.

Forrás: KSH+Takarék Agrár Központ előrejelzés

Tudtuk, hogy
kevés lesz

Három népszerű pályázatot függesztenek fel

A márciusban megjelent 70 milliárdos keretösszegű öt EU-s felhívásból a baromfitartó, a sertéstartó és a szarvasmarhatartó telepek korszerűsítése pályázatokat felfüggesztik - olvashatjuk a hivatalos pályázati oldalon megjelent közleményekben. A juh- és kecske-, illetve az egyéb állattartó telepek korszerűsítése pályázatok még nyitva állnak a mezőgazdasági termelők előtt közel 10 milliárdos keretösszeggel.

A "[Baromfitartó telepek korszerűsítése](#)" című (VP2-4.1.1.2-16 kódszámú) felhívás, a "[Sertéstartó telepek korszerűsítése](#)" című (VP2-4.1.1.5-16 kódszámú) felhívás és a "[Szarvasmarhatartó telepek korszerűsítése](#)" című (VP2-4.1.1.3-16 kódszámú) felhívás vonatkozásában keretkimerülés miatt az Irányító Hatóság a támogatási kérelmek benyújtásának lehetőségét a közlemények honlapon való megjelenését követő harmadik naptól felfüggeszti.

Így a 60 milliárdos keretösszeggel meghirdetett három pályázati lehetőségre még három napjuk volt az ügyfél-azonosítóval rendelkező mezőgazdasági termelőknek, hogy benyújtsák támogatási kérelmeiket.

Ezzel egy időben megjelent másik két pályázati lehetőségre továbbra is várják a kérelmeket. Az Állattartó telepek korszerűsítése - VP2-4.1.1.1-16 kódszámú és a Juh- és kecsketartó telepek korszerűsítése - VP2-4.1.1.4-16 kódszámú felhívások összesen közel 10 milliárdos keretösszeggel állnak a mezőgazdasági termelők rendelkezésére.

Takarék Agrár Központ kommentár

Mivel a pályázatokat minimálisan 24 hónapig nyitva kell tartani, most csak felfüggesztésről lehet szó. Ez persze nem jelenti azt, hogy újabb forrás kerülne kiírásra. Legfeljebb az elnyert, de fel nem használt tételek képezhetnek alapot egy újabb beadási lehetőséghez.

Erre érdemes odafigyelnie, aki öntözni szeretne

Augusztus elsejétől lehet jelentkezni a mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztésére kiírt módosított felhívásra a Vidékfejlesztési Programban. Összesen 49,5 milliárd forintra lehet pályázni.

A módosítással lehetővé válik például a 12 évesnél idősebb gyümölcstermő ültetvények öntözésfejlesztése, illetve változnak a meliorált utak kialakításával kapcsolatos feltételek és egyszerűbbé válnak az engedélyezési eljárásra vonatkozó előírások.

Az öntözésfejlesztési pályázaton mintegy 49,5 milliárd forint áll rendelkezésre. A mezőgazdasági termelés biztonsága és a klímaváltozáshoz való alkalmazkodása érdekében

egyebek között a vízvisszatartást, a vízkészletekkel való fenntartható gazdálkodást és a takarékos öntözési technológiák elterjesztését támogatják. Egyéni beruházás esetén 500 millió forint, kollektív esetén 1 milliárd forint a vissza nem térítendő támogatás felső határa.

A Vidékfejlesztési Program lapzártáig (2016.08.02.) megjelent pályázatait

VP-2-4.1.3.1.-16 Kertészet korszerűsítése - üveg- és fóliaházak létesítése, energiahatékonyságának növelése geotermikus energia felhasználásának lehetőségével
VP-2-4.1.3.2.-16 Kertészet korszerűsítése - ültetvénytelepítés támogatására öntözés kialakításának lehetőségével
VP2-4.1.3.3-16 Gyógynövénytermesztés
VP2-4.1.3.4-16 Gombaházak - hűtőházak létrehozására, meglévő gombaházak - hűtőházak korszerűsítése
VP2-6.3.1-16 Mezőgazdasági kisüzemek fejlesztése
VP-3-4.2.1-15 Mezőgazdasági termékek értéknövelése és erőforrás hatékonyságának elősegítése a feldolgozásban
VP3-17.1.1-16 - Mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás
VP-4-10.1.1-15 - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés (A pályázat lezárult)
VP-4-10.2.1.-15 - A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in situ megőrzése
VP-4-10.2.2.-15 - Ritka és veszélyeztetett növényfajták genetikai erőforrásainak és mikroorganizmusok ex situ megőrzése
VP4-12.1.1-16 - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
VP4-12.2.1-16 - Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
VP4-13.2.1.-16 - Kompenzációs kifizetések természeti hátránnyal érintett területeken
VP-5-4.1.1.6-15 - Az állattenyésztési ágazat fejlesztése - trágyatárolók építése
VP5-8.4.1.-16 Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása
VP-6-7.4.1.1-16 - Településképet meghatározó épületek külső rekonstrukciója, többfunkciós közösségi tér létrehozása, fejlesztése, energetikai korszerűsítés (Felfüggesztve)
VP6-7.2.1.2-16 - Egyedi szennyvízkezelés
VP-19.1-15 - Helyi Fejlesztési Stratégiák elkészítésének támogatása (A pályázat lezárult)
VP2-4.1.1.1-16 Állattartó telepek korszerűsítése
VP2-4.1.1.2-16 Baromfitartó telepek korszerűsítése
VP2-4.1.1.3-16 Szarvasmarhatartó telepek korszerűsítése
VP2-4.1.1.4-16 Juh- és kecsketartó telepek korszerűsítése
VP2-4.1.1.5-16 Sertéstartó telepek korszerűsítése
VP-5-8.6.2-16 Erdei termelési potenciál mobilizálását szolgáló tevékenységek
VP3-14.1.1.-16 A tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állatjóléti támogatás
VP5- 8.1.1-16 Erdősítés támogatása
VP2.-4.1.4-16 A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése
VP1-1.2.2-16 Tájékoztatási szolgáltatás
VP2-4.1.2-16 Kisméretű terménytároló, -szárító és -tisztító építése, korszerűsítése
VP4-4.4.1-16 Élőhely-fejlesztési célú nem termelő beruházások
VP4-4.4.2.2-16 Vízvédelmi célú nem termelő beruházások: vízvédelmi és vizes élőhely létrehozása, fejlesztése
VP-20-1-16 A Vidékfejlesztési Program megvalósítását szolgáló Technikai Segítségnyújtás Projekt
VP-20.2-16 A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat működését szolgáló Technikai Segítségnyújtás Projekt
VP3-4.2.2-16 Borászat termékfejlesztésének és erőforrás-hatékonyságának támogatása

www.palyazat.gov.hu

Kiemelt téma

Rés piacok mindig lesznek

Az orosz hússzektor helyzete, kilátásai

Az Európai Unióból származó élelmiszerek többségére továbbra is érvényben van Oroszország embargója, nekünk mégis tisztában kell lennünk az ott zajló folyamatokkal ahhoz, hogy középtávú terveinkben a helyén kezeljük ottani piaci lehetőségeinket, fel tudjunk készülni, és a piac nyitásakor elsőként belépni a kapun. Különösen igaz ez az állati termékek esetében, ezek előállításában ugyanis nagy lépésekkel haladnak előre az oroszok.

A TakaréK Agrár Központ megjelenései során gyakran emlegetjük az orosz agrárstratégiát, mint egy olyan példát, amely jó úton halad a megvalósítás felé. Az állattartó szektorokban ennek sebességét jól mutatja, hogy az orosz állattartók már aggódnak a hazai túlkínálat miatt. 2016 első négy hónapjában az orosz hústermelés 13,5 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbi szintet, és 792 ezer tonnát ért el. Eközben az import húsok aránya az előző évtizedben jellemző 40 százalékról 10-re mérséklődött. Ez elsősorban a sertés és baromfihús vonatkozásában tölti el aggodalommal a piaci szereplőket. A túlkínálat egyrészt lenyomja az árakat (tavaly a sertésárak 30,8, a baromfiárak 15,0, a marhaárak 20,3 százalékkal csökkentek Oroszországban), másrészt az államilag támogatott nagyüzemek folyamatos beruházásai révén a kisebb termelők kiszorulnak a termelésből. A sertéstartók negyedét, a baromfitartók 15 százalékkal fenyegeti emiatt csőd.

A hústermelés fenti növekedése alapvetően három tényezőnek köszönhető. Egyrészt, az orosz agrárstratégiai keretében juttatott támogatásoknak, másrészt annak, hogy a gazdaság korábbi élénkülésével párhuzamosan Oroszországban is emelkedett a húsfogyasztás, a húsipar mérete, harmadrészt az embargó pozitív hatásainak. A polcokról eltűnő külföldi termékek helyét gyors ütemben foglalta el a hazai, és ma már a közöttük folyó verseny élesedéséről beszélhetünk. Tekintve az utóbbi évek gazdasági nehézségekkel párosuló árcsökkenéseit (ami a minőségen is csorbákat ejtett), az orosz húsipar mérete zsugorodik (2013: 10,8 millió tonna; 2015: 10,0 millió tonna; 2016 várhatóan: 9,4 millió tonna). Ebből a helyzetből az export növelésével tudnának a helyi feldolgozók kimenekülni, de ezt az adminisztráció gátolja. A húsipari cégek 20 százaléka várhatóan ezt nem éli túl.

Az orosz termelés tehát növekszik, a piaci szereplők száma csökken, mind a termelés, mind a feldolgozás koncentrálódik. Miközben a sertés és a baromfitermelés dinamikus nő, addig a szarvasmarha állomány csökken. Bár a marhahús import aránya is 40-ről 25 százalékra csökkent az elmúlt években, a marhahús iránti kereslet csökkenése visszaveti az ágazatot.

Az elkövetkező évekre vonatkozólag két forrásból adunk előrejelzést. Egyrészt, az Orosz Állattenyésztés Fejlesztési Stratégiára, másrészt az Egyesült Államok Mezőgazdasági Minisztériumának (USDA) adataira támaszkodva.

Az orosz stratégia szerint 2020-ra a hústermelés a 2010. évet több mint harmadával fogja meghaladni, miközben az import harmadára csökken.

Oroszország húsmérlege 2020-ig, ezer tonna

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2015	2020	2020/2010 %
termelés	4920	5209	5722	6202	6648	7090	8688	9636	136
fogyasztás	7505	7894	8505	9134	9072	9139	9678	9876	108
import	2585	2685	2784	2935	2433	1930	1050	640	33
export	0	0	1	3	6	19	100	600	3158

Forrás: Orosz Állattenyésztés Fejlesztési Stratégia

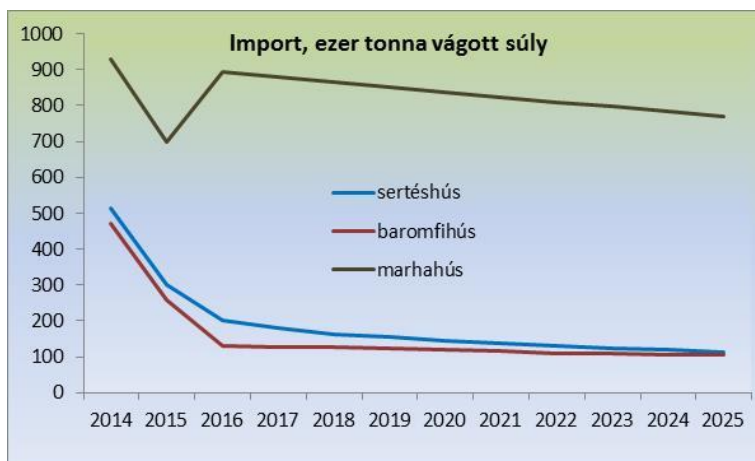
Ha részletesebben vizsgáljuk meg az orosz stratégiát, akkor azt látjuk, hogy a sertés és a baromfitermelés fog továbbra is emelkedni, miközben a marhahúsé gyakorlatilag alig változik. Ezzel együtt az import is a két fő fajnál fog nagyobb arányban visszaesni, gyakorlatilag csak választékbővítővé válni.

Oroszország húsmérlege fő állatfajonként, ezer tonna

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2015	2020	2020/2010 %
baromfi	termelés	1388	1632	1925	2217	2555	2847	3850	4251	149
	fogyasztás	2706	2906	3219	3438	3541	3512	4030	3941	112
	import	1318	1274	1295	1224	986	661	240	90	14
	export	0	0	1	2	6	19	60	400	2105
sertés	termelés	1569	1699	1930	2042	2170	2331	2925	3389	145
	fogyasztás	2154	2361	2615	2864	2836	2970	3165	3439	116
	import	585	662	685	822	667	639	240	50	8
	export	0	0	0	0	0	0	40	200	0
marha	termelés	1809	1722	1699	1769	1741	1727	1715	1786	103
	fogyasztás	2484	2456	2488	2643	2502	2463	2285	2286	93
	import	674	734	789	874	760	621	570	500	81
	export	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: Orosz Állattenyésztés Fejlesztési Stratégia

Az amerikai előrejelzések kissé pesszimistábbak, de ugyanúgy jelzik az import drasztikus csökkenését. Szerintük, 2025-ig az orosz sertés és baromfihús bevitel a 2015. évi szint 38 illetve 40 százalékára esik vissza, miközben marhahúsból csak ez évtől kezdődik a csökkenés.

Forrás: USDA

Takarék Agrár Központ következtetései, előrejelzések

- A Takarékné Agrár Központ feladatának tekinti elősegíteni azt, hogy a Takarékné ügyfelek középtávú stratégiái biztos piaci alapokra épüljenek. Ennek fényében nem csak folyamatosan követjük a nemzetközi agrárpiacon tendenciákat, hanem előrejelzésekkel is segítjük ügyfeleink azokhoz való alkalmazkodását.
- A nagyüzemi tömegcikk terén az orosz piac közel van az önellátáshoz. Már szervezik azokat a piacokat, ahová hamarosan komoly tételeket tudnak majd exportálni. Emellett azonban a piacnak számos olyan szegmense van, ahol lehetőség van a magyar áruknak megjelenésére. A magas minőségi kategóriákban, nemes húsrészekkel, ökológiai gazdálkodásból származó termékkel, speciális termékekkel (mangalica) lehetnek ilyen lehetőségek. A piacépítés fáradságos és költséges munkáját itt sem lehet megúszni, ráadásul figyelni kell arra, hogy a piacról kiszoruló kisebb orosz gazdaságok nem térnek-e át éppen ilyenek előállítására. Tőketartalékaik jellemzően alacsonyak, ezért sok múlik azon, hogy az állam nyújt-e támogatást a túlélésükhöz vagy sem.
- Az orosz élelmiszerpiac most éli meg azokat – az általunk is ismert - nehéz időszakot, amikor a túlkínálat és a kereslet csökkenése nyomást gyakorol az élelmiszerek minőségére. A vizsgálatok szerint a húskészítmények minősége például mélyrepülésben van. Ebben az is benne van, hogy a húsipar a fizetőképesség csökkenése miatt az olcsó termékek felé mozdította el kínálatát.
- Egy nemrégiben készült felmérés szerint, az orosz mezőgazdaság és élelmiszeripar szereplői bizonytalanok. A legnagyobb gondokat az alábbiakban fogalmazták meg: kedvezőtlen számukra a képzett munkaerő hiánya, a heves árfolyam ingadozások, az elavult kapacitások, a gyakori állami beavatkozások.
- Az orosz húsimport ebben az évben is tovább csökken.
- Az orosz mezőgazdaság kibocsátásában tartósan 50 százalék az állattenyésztés aránya.
- A teljes önellátási szint mellett szükség van egy egészséges mértékű külkereskedelemre, így importra is. Ez stabilizálja a belső piacot. Erre számítunk az orosz húspiacokkal kapcsolatban is. Az import nem fog megszűnni. Mindig lesznek olyan rés piacok, ahol helye lesz a magyar termékeknek is.

A kiadványt a Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt. munkatársai készítették. A benne közölt megállapítások objektív és független magyarázatot tartalmaznak. Az itt közölt információk hiteles forrásból származnak, mindazonáltal az információk valóságának megfelelőségéről, helytállóságáról a Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt. biztosítékot nem kapott, ezért a dokumentumban leírtak teljességével és pontosságával kapcsolatban sem a dokumentum készítői, sem a Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt. semmilyen felelősséget, illetve szavatosságot nem vállalnak. A kiadványban közölt előrejelzésekre, becslésekre és véleményekre a piaci viszonyok változása hatással lehet, azok megváltoztathatóak külön figyelmeztetés nélkül. Az elemzésben kialakított vélemények nem tekinthetők befektetési ajánlatnak, vásárlásra vagy eladásra történő felhívásnak.